

D16

Inledning

Revisorsnämnden (RN) har tagit del av information som har föranlett myndigheten att utreda auktoriserade revisorn A-sons revision av ett aktiebolag, nedan benämnt bolaget, avseende räkenskapsåren 1 juli 2009–30 juni 2010 och 1 juli 2010–30 juni 2011.

RN har tagit del av bolagets årsredovisningar för de aktuella räkenskapsåren samt A-sons motsvarande revisionsberättelser. Revisionsberättelsen över årsredovisningen för 2009/2010 innehåller en anmärkning beträffande för sent avgiven årsredovisning. Revisionsberättelsen över årsredovisningen 2010/2011 är utformad enligt standardformulering.

RN har förelagt A-son att ge in sin revisionsdokumentation avseende räkenskapsåren 2009/10 och 2010/11. A-son har endast inkommit med revisionsdokumentationen för räkenskapsåret 2010/11. Beträffande räkenskapsåret 2009/10 har han gett in ett dokument benämnt *Uppdragsstyrning, sammanfattning*, vilket utgör en sammanfattning av hans revision för räkenskapsåret.

Avsättningar

Räkenskapsåret 2009/10

I förvaltningsberättelsen för det aktuella räkenskapsåret anges under rubriken ”Miljöpåverkan” att bolaget bedriver anmälningspliktig/tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken i form av bl.a. berg- och naturgrustäcker. På dokumentet benämnt *Uppdragsstyrning, sammanfattning* har A-son antecknat ”ET.” i anslutning till granskningssteget ”Bedöm om företagets verksamhet omfattas av miljöskyddslagen¹”. Bolaget redovisade inte några avsättningar i årsredovisningen.

Räkenskapsåret 2010/11

I årsredovisningen för räkenskapsåret 2010/11 redovisade bolaget avsättningar med 556 tkr. Av A-sons anteckningar i revisionsdokumentationen framgår att avsättningarna avsåg framtida täktåterställande. I anteckningarna anges att avsättningar skulle ha gjorts löpande med mindre belopp, men att det nu hade gjorts en retroaktiv avsättning. I anteckningarna anges vidare att beräkningen av avsättningarna var gjord enligt vedertagen praxis och att den bedömdes som rimlig. I revisionsdokumentationen finns vidare ett av A-son undertecknat dokument med beteckningen ”Kompletterande uppgifter avseende återställande av grustäcker för

¹ Miljöskyddslagen (1969:387) upphävdes den 1 januari 1999 och ersattes då av miljöbalken.

[bolaget]”. I dokumentet anges att det hade uppkommit en fråga om eventuella återställningskostnader för nyttjande av sand- och grustäkter samt att återställningskostnaderna för fyra täkter, tre bergtäkter och en naturgrustäkt, som bolaget inte ägde men nyttjade, inte hade beaktats i balansräkningen per den 30 juni 2010. Vidare anges att det – utöver vad som gällde täkterna – även förelåg återställningskostnader för verksamhet på bolagets egen mark.

A-sons yttranden till RN

A-son har till RN uppgett följande.

Han var medveten om att bolagets verksamhet var tillståndspliktig och han granskade att bolaget upplyste om detta i förvaltningsberättelsen. Noteringen ”ET.” var en felskrivning från hans sida. Såväl bolaget som han själv förbisåg att hantera frågan om avsättningar räkenskapsåret 2009/10. Han blev uppmärksam på behovet av avsättningar för framtida återställande i samband med andra uppdrag under våren 2011. Han tog då direkt tag i frågan och kontaktade bolagets styrelseordförande. Styrelsen hade inte tänkt på frågan. Frågan hade inte heller behandlats vid hans övertagande av uppdraget från den föregående revisorn.

RN:s bedömning.

Enligt 9 kap. 11 § aktiebolagslagen (2005:551) ska en revisor ha den insikt och erfarenhet av redovisning och ekonomiska förhållanden som med hänsyn till arten och omfattningen av bolagets verksamhet fordras för att fullgöra uppdraget. Enligt god revisions sed åligger det en revisor att hålla sig informerad om gällande lagstiftning inom aktuellt område.²

I årsredovisningen för räkenskapsåret 2009/10 angavs att bolaget bedrev tillståndspliktig/anmälningspliktig verksamhet enligt miljöbalken, bl.a. i form av nyttjande av berg- och naturgrustäkter.

I 9 kap. 1 § miljöbalken definieras vad som utgör miljöfarlig verksamhet. I punkten 3 anges ett slag av verksamhet som alltid utgör miljöfarlig verksamhet, nämligen användning av mark, byggnader eller anläggningar på ett sätt som kan medföra olägenhet för omgivningen genom buller, skakningar, ljus, joniserande eller icke-joniserande strålning eller annat liknande. Av 2 kap. 8 § och 10 kap. 2 § samma balk framgår att det som huvudregel är verksamhetsutövaren som har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som har medfört skada eller olägenhet för miljön som svarar för avhjälpandet av ett förorenat område. Förekomsten av en miljöskada kan därför innebära en förpliktelse för verksamhetsutövaren att avhjälpa eller ersätta skadan.

Enligt 3 kap. 9 § årsredovisningslagen (1995:1554) ska avsättningar göras för sådana förpliktelser som är hänförliga till räkenskapsåret eller tidigare räkenskapsår

² Se tidigare gällande RS 250 p. 15, 19 och 20. Motsvarande bestämmelser finns numera i ISA 250 *Beaktande av lagar och andra författningar vid revision av finansiella rapporter.*

och som på balansdagen är säkra eller sannolika till sin förekomst men ovissa till belopp eller till den tidpunkt då de ska infrias.

Bolaget bedrev verksamhet i form av nyttjande av bergs- och naturgrustäkter. Verksamheten utgjorde därmed miljöfarlig verksamhet i miljöbalkens bemärkelse. Enligt den nyss nämnda huvudregeln hade bolaget därmed ansvaret för att avhjälpa skador eller olägenheter på miljön till följd av dess verksamhet. Eftersom det inte var möjligt att i förväg bedöma vilka utgifter detta ansvar skulle ge upphov till, hade bolaget skäl att undersöka om avsättningar för en uppskattad utgift för sanering skulle göras.

Det ålåg således A-son att kontrollera om det fanns behov för bolaget av att i årsredovisningen för 2009/10 göra en avsättning för framtida utgifter för sanering och, om så var fallet, påtala detta för bolagets styrelse. A-son har vidgått att han i revisionen avseende räkenskapsåret 2009/10 förbisåg att hantera frågan om avsättningar. Genom att inte vidta erforderliga åtgärder har han åsidosatt god revisionssed och han ska därför, med stöd av 32 § revisorslagen, meddelas en disciplinär åtgärd. RN finner att en erinran är en tillräcklig åtgärd.

Ärendet har avgjorts av RN genom Tillsynsnämnden för revisorer. I beslutet har deltagit justitierådet Sten Andersson, ordförande, kammarrättslagmannen Christina Eng, vice ordförande, enhetschefen Tomas Algotsson, redovisningsexperten Sofia Bildstein-Hagberg, auktoriserade revisorn Helena Dale, f.d. avdelningschefen Eva Ekström, auktoriserade revisorn Magnus Fredmer och direktören Per-Ola Jansson. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt myndighetschefen Per Johansson, chefsjuristen Adam Diamant, chefsrevisorn Carin Rytöft Drangel, revisionsdirektören Sören Bergner samt avdelningsdirektören Jenny Lundberg, som har föredragit ärendet, varit närvarande.